

‘Samen bouwen aan vertrouwen’

Religies zoeken verbinding

‘Verschillen zijn geen bedreiging maar een kans om in gesprek te gaan.’ ‘En verbinding zoeken en begrip tonen voor elkaar is beter dan tegenstellingen benadrukken.’ Mooie uitspraken als inleiding op een bijzondere avond in de Bilthovense Arrahman Moskee op 28 januari. Op initiatief van predikanten Wouter van Laar van de Oosterlichtkerk en Renske Zandstra van de Maria Christina Kerk Den Dolder, maakten belangstellenden van verschillende christelijke kerken kennis met de islamitische gemeenschap in De Bilt-Bilthoven. Samen met gastheer Mouad Ahdi, secretaris van de moskee, kijken zij terug op een geslaagde eerste kennismaking die naar meer smaakt.

De interreligieuze kennismaking is een mooi en hoopvol initiatief in een tijd waarin de samenleving steeds verder polariseert en de islam zich steeds maar lijkt te moeten verantwoorden. Maar voor wat eigenlijk? Voor terreur en oorlog in naam van het geloof? Daarvoor is in de islam en haar heilige boek de Koran geen enkele rechtvaardiging te vinden, zo werd duidelijk tijdens de lezingen in de Arrahman Moskee. Of voor het feit dat sommige mensen vinden dat Nederland Nederland niet meer is? ‘Nederland is wat we er samen van maken’, luidde een visie tijdens de ontmoetingsavond. En... ‘Nederland is geen vaststaand gegeven, maar een voortdurend gesprek!’

Achtergrond

En dat gesprek gingen de vertegenwoordigers van de Bilthovense moskee aan met leden van de Protestantse gemeenschappen van De Bilt, Bilthoven en Den Dolder. Een plan dat al langer bestond en waarvoor de tijd nu rijp was.

Over de voorgeschiedenis vertelt Renske Zandstra: ‘Contact leggen met de moslimgemeenschap was al jaren een terugkerend agendapunt in het Convent van Pastores van de christelijke Biltse kerken, onder andere op initiatief van Harold Oechies van de Centrumkerk. Maar het is er nooit echt van gekomen. Totdat toenmalig burgemeester Sjoerd Potters ons na de Hamas-aanval op Israël eind 2023 samenbracht. De gebeurtenissen rond Gaza-Israël gaven grote maatschappelijke spanningen en de burgemeester wilde met ons spreken over de rol die we als geloofsgemeenschappen konden spelen bij het bewaren van rust en kalmte. Vanaf dat moment kwamen we als christelijke kerken steeds meer in gesprek met de moslimgemeenschap. Want als religies samen “breed” in actie komen tegen polarisatie, lukt niet als je elkaar helemaal niet kent.’

De missie van vrede, rust en kalmte is ook Wouter van Laar uit het hart gegrepen, immers de kern van het geloof waarvoor hij staat: ‘Ik zie het als verantwoordelijkheid voor ons als geloofsgemeenschappen om de toenemende polarisatie in de samenleving te doorbreken. Dat doen we door verbinding met elkaar te zoeken, begrip voor elkaar te tonen en van elkaar te leren. Hiermee geven we aan de samenleving een signaal af dat het anders kan; dat we kunnen samenleven en kunnen samenwerken met respect voor elkaars eigenheid en onderlinge verschillen. Dat hebben we met deze ontmoetingsavond laten zien.’

Vertrouwen

‘Toen we voor het eerst bijeenkwamen om te spreken over een ontmoeting tussen onze gemeenschappen, was er in onze eigen kring aanvankelijk wel enige voorzichtigheid’, vertelt Mouad Ahdi. ‘Juist vanwege de maatschappelijke spanningen en de voortdurende kritische kijk op de islam van de overheid en bepaalde politici. Maar we zagen de prachtige kans die het initiatief van Wouter van Laar en Renske Zandstra bood om in alle openheid het gesprek met elkaar aan te gaan en elkaar te leren kennen.’

Dat gebeurde in een tweetal boeiende lezingen over de vroege geschiedenis van de islam in de zevende eeuw en de ontwikkeling en verspreiding van het geloof in de eeuwen daarna, waarna de aanwezigen vragen konden stellen aan de sprekers. Hierna konden de diverse ruimten in de moskee, waaronder de gebedszaal, worden bezichtigd. Leerzaam voor de aanwezigen was te horen dat er best veel overeenkomsten zijn tussen de heilige boeken: de Koran en de christelijke Bijbel. Veel Bijbelse personages en profeten worden in beide boeken genoemd en ook aan Maria en Jezus zijn hoofdstukken gewijd.

Eerste asielzoekers

En nog een leerzame passage. In het jaar 615, enkele jaren na de openbaringen van Allah/God aan de profeet Mohammed en het ontstaan van de vroege islam, werd de nieuwe Godsdienst door de heersende polytheïstische elite in Mekka wreed onderdrukt. Een groep moslims ontvluchtte de stad naar Abessinië en kreeg van de daar heersende christelijke koning huisvesting in zijn land. De gevluchte moslims gelden misschien wel als de ‘eerste asielzoekers’ en mochten van de christelijke heerser in vrijheid hun eigen geloof blijven belijden. De les: respect voor elkaar en vertrouwen tussen christenen en moslims heeft zijn basis al heel vroeg in de geschiedenis van de islam.

Terugblik

De drie organisatoren kijken tevreden terug op de avond, waarvoor de belangstelling vele malen groter bleek dan verwacht. Er werd aanvankelijk gerekend op 30 tot 40 bezoekers, maar uiteindelijk gaven ruim 100 mensen gehoor aan de uitnodiging. Renske Zandstra: ‘We hebben in de voorbereiding de tijd genomen om naar elkaar toe te groeien en te bouwen aan vertrouwen. Dat mondde uit in een mooie en leerzame ontmoeting. Ik werd geraakt door de gastvrijheid en de authenticiteit en mooie verhalen van de drie sprekers. We hebben veel geleerd over de oorsprong en ontwikkeling van het islamitisch geloof.’

Mouad Ahdi vult aan: ‘We zijn blij dat we de gelegenheid hebben gekregen om met zoveel belangstellenden in gesprek te gaan en te vertellen wat de kern is van ons geloof en hoe we in de samenleving staan. Dit is een mooie start, waar we zeker op zullen voortbouwen. Ik denk ook dat we als moskee en als gemeenschap veel voor de lokale gemeenschap kunnen betekenen. Dit mooie gebouw, dat sinds 2022 in gebruik is, kan veel meer zijn dan alleen een moskee voor moslims’, vervolgt Mouad Ahdi. ‘We zitten midden in een woonwijk, maken deel uit van de lokale Bilthovense samenleving en willen die ook de hand reiken. We denken

bijvoorbeeld na over de rol die we met onze gemeenschap en ons gebouw kunnen spelen bij calamiteiten en crises. We zouden als noodsteunpunt kunnen dienen en mensen kunnen opvangen bij ontruimingen. Na de gasexplosie in de wijk drie jaar geleden hebben we dat ook aangeboden aan de woningcorporatie, maar die had toen haar eigen gebouw in de wijk al als opvangcentrum opengesteld.'

Het is een van de vormen van maatschappelijke ondersteuning waarin de moskee en de Biltse kerken elkaar kunnen vinden en versterken', beaamt Wouter van Laar. 'Daar kunnen we zeker eens over praten. Het is hoe dan ook goed om met elkaar in gesprek te blijven en een vervolg te geven aan deze eerste kennismaking. We gaan deze avond eerst met elkaar evalueren en daarna nodig ik de moslingemeenschap graag uit om een keer bij ons te gast te zijn in de Oosterlichtkerk, om te horen hoe we als christenen in het leven staan en wat de maatschappelijke rol van onze kerken is. Het fundament voor verbinding tussen onze religies is gelegd en daarop bouwen we voort.'

Rob Jastrzebski